

System ochrony przyrody w Polsce

W Polsce istnieje rozbudowany system ochrony przyrody. Pomimo że stopień dostosowania tego działu prawa do norm europejskich jest znaczny, to ze względu na ilość i stopień uszczegółowienia przepisów wiele jest jeszcze do zrobienia.

Do ustawy o ochronie przyrody należy wprowadzić odpowiednią terminologię i definicje oraz przepisy dotyczące międzynarodowego handlu zwierzętami. Ustawa o lasach wraz z nowelizacją dotyczącą ochrony przeciwpożarowej jest w znacznym stopniu zbieżna z przepisami obowiązującymi w Unii.

Kilku kwestiom odnoszącym się do ochrony przyrody poświęcony jest Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa.

W krajach Unii Europejskiej tworzony jest system obszarów chronionych Natura 2000 mający na celu ochronę naturalnych siedlisk oraz dzikiej fauny i flory. Polska posiada już własny, utrwalony system, jednak trzeba będzie podjąć pewne działania[1] w celu integracji systemów polskiego z europejskim (warto przypomnieć, że polski system obszarów chronionych zawiera 9 form ochrony przyrody i obejmuje V powierzchni kraju). Przystępując do negocjacji, strona polska powinna przedstawić projekt sieci Natura 2000 w Polsce.

W związku z tym, że w polskim prawie ochrony przyrody brak pewnych elementów, występujących w przepisach wspólnotowych, wymagać ono będzie kilku zmian. Konieczne stanie się wprowadzenie występujących tam definicji ochrony przyrody, naturalnego ekosystemu, typów naturalnych siedlisk o znaczeniu europejskim, typów naturalnych siedlisk o specjalnym znaczeniu, gatunków roślin i zwierząt o europejskim znaczeniu oraz o specjalnym znaczeniu, kryteriów identyfikacji obszarów chronionych i adekwatności ochrony siedlisk i gatunków.

Harmonizacji prawnej wymagać będzie także klasyfikacja oraz kody siedlisk i zbiorowisk. W Polsce trzeba będzie wprowadzić jednolity system ochrony siedlisk. Konieczna będzie zmiana przepisów prawa dotyczących planowania przestrzennego oraz ocen oddziaływania na środowisko. Będzie ona dotyczyć planów przedsięwzięć mogących mieć wpływ na obszary chronione.

W wypadku, gdyby takie oddziaływania miało mieć charakter negatywny, dyrektywa nakazuje kompetentnym władzom nie wydawanie pozwolenia na realizację projektu. W tym wypadku konieczne byłyby także konsultacje z opinią społeczną. Przewidywane jest objęcie 6% powierzchni Polski siecią Natura 2000. Wymagać to będzie wprowadzenia oprócz zmian legislacyjnych, także pewnych zmian instytucjonalnych. Transpozycja przepisów dotyczących programu Natura 2000 będzie najbardziej kosztownym przedsięwzięciem w zakresie integracji polskiej polityki ochrony przyrody ze standardami Unii.

Innym priorytetem jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory poprzez stworzenie systemu uregulowania obrotu nimi. Dotyczy to zobowiązań Polski wynikających z wdrażania Konwencji Waszyngtońskiej (CITES) zobowiązującej do utworzenia systemu zezwoleń i świadectw w handlu zagrożonymi gatunkami dzikich zwierząt. Mimo że Polska w 1991 ratyfikowała Konwencję, to sposób jej realizacji nie odpowiada w pełni standardom stosowanym w Unii. Konieczne jest więc wprowadzenie obowiązku kontroli przez władze obrotu określonymi gatunkami oraz ściganie przestępstw z tym związanych. Do obowiązujących w UE rozporządzeń dostosować trzeba będzie polskie procedury wydawania zezwoleń.

Być może konieczne stanie się opracowanie odrębnej ustawy, która regulowałaby zagadnienia wynikające z CITES, oraz dodatkowych przepisów dotyczących przewożenia przez granicę, obrotu i przetrzymywania określonych gatunków roślin. Przewiduje się także wprowadzenie zmian instytucjonalnych, mających na celu wzmocnienie administracji zajmującej się wspomnianymi powyżej zagadnieniami. Narodowy Program

przewiduje też podjęcie takich działań, jak opracowanie systemu informacyjnego oraz materiałów propagandowych wspierających realizację postanowień Konwencji Waszyngtońskiej oraz szkolenie policjantów, celników, wymiaru sprawiedliwości, oraz granicznych służb weterynaryjnych i fitosanitarnych.

Krajowy program zwiększania lesistości jest zbieżny z V Programem działania Wspólnoty Europejskiej. Przewiduje się jednak wprowadzenie pewnych nowych rozwiązań prawnych, w tym we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

We współpracy z resortem rolnictwa odbywać ma się także dostosowywanie polskiego prawa w zakresie nasiennictwa leśnego i materiału rozmnożeniowego. Przewiduje się też wydanie odpowiedniej ustawy.

[1] Narodowy Program... op. cit. Rozdział 23, s. 20-26

Jeśli potrzebujesz pomocy w napisaniu pracy z zakresu ochrony środowiska, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - prace z ekologii i innych kierunków pisane na (prawie) każdy temat.